

Informační materiál

Příspěvek při pěstounské péči

Novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a souvisejících předpisů, účinná od 1. 1. 2022 (zákon č. 356/2021 Sb.) **pro nárok na některé dávky pěstounské péče rozlišuje mezi pěstounskou péčí zprostředkovanou a nezprostředkovanou.** Podle dlouhodobě platné legislativy je totiž možné dítě získat do pěstounské péče pouze

- 1) **jakožto osoba dítěti nebo jeho rodině příbuzná nebo blízká** - v takovém případě se podává přímý návrh k soudu na svěřeni dětí do pěstounské péče, zprostředkování je vyloučeno (viz § 20 odst. 3 písm. b) ZSPOD: *„Zprostředkování pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěřeni dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo rodině.“*), nebo
- 2) **v rámci procesu zprostředkování pěstounské péče** - po absolvování příprav k přijetí dítěte do rodiny a odborného posouzení je daná osoba zařazena do evidence pro zprostředkování náhradní rodinné péče a následně vybrána jakožto vhodný náhradní pečovatel pro konkrétní, zcela cizí dítě ze strany oprávněných subjektů, kterými jsou krajské úřady a do r. 2013 to bylo také MPSV.

Každá z těchto forem náhradní rodinné péče má svá specifika, jak co do posouzení vhodnosti náhradního pečovatele a dětí v rodině žijících, tak dětí svěřovaných. Svěřeni dítěte do péče osobám, které jsou dítěti příbuzné nebo blízké (zná se s nimi, mají spolu vztah) má přednost před zprostředkováním náhradní rodinné péče zejména z důvodu zachování přirozených vazeb a pro dítě známého prostředí. Pokud se nemůže dítěte ujmout žádná osoba příbuzná nebo blízká, přichází na řadu zprostředkování náhradní rodinné péče, kdy krajský úřad (před rokem 2013 též MPSV) vybere vhodné zájemce z evidence proškolených, odborně posouzených a prověřených osob.¹

¹ Žádost o zařazení do evidence pro zprostředkování náhradní rodinné péče se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, tento provede prvotní úkony dle § 21 odst. 5 zákona o SPOD. Samotné odborné posouzení provádí krajský úřad – posuzuje se bezúhonnost žadatele a společně posuzovaných osob, schopnost dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny, posuzuje se charakteristika osobnosti žadatele, psychický stav, zdravotní stav, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k žádosti o zprostředkování osvojení či pěstounské péče, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, sociální prostředí, zvláště bydlení a domácnost, etnické, náboženské a kulturní prostředí žadatele, popřípadě další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěřeni do pěstounské péče. Žadatelé absolvují pohovory se sociálními pracovníky, sociální šetření, psychologické posouzení apod. Dále žadatel absolvuje přípravu k přijetí dítěte do rodiny (témata jsou dána vyhláškou č. 473/2012 Sb.) v rozsahu minimálně 48 hodin (u PPPD 72 hodin), součástí odborné posouzení je také zhodnocení

Toto by se mělo od ledna 2022 odrážet rovněž v nároku na finance poskytované státem náhradním rodinám – zprostředkovaní pěstouni budou mít nadále nárok na odměnu pěstouna, která bude i nadále pro účely daní a zdravotního a sociálního pojištění brána jakožto příjem ze závislé činnosti, **nezprostředkovaní pěstouni budou mít nárok na příspěvek při pěstounské péči. Dávky poskytované na děti se nijak nemění – příspěvek na úhradu potřeb dítěte zůstává zachován, změna je pouze u financí náležitých samotným pěstounům.**

K 31. 12. 2021 zanikne osobám, které poskytují nezprostředkovanou pěstounskou péči, nárok na odměnu pěstouna. O tom byly dané osoby informovány ze strany Úřadu práce ČR. **O novou dávku příspěvek při pěstounské péči je nutné požádat na předepsaném tiskopise [Žádost o dávku pěstounské péče - příspěvek při pěstounské péči \(od 1. 1. 2022\) \(mpsv.cz\)](#) místně příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce ČR.**

Příspěvek při pěstounské péči náleží všem osobám poskytujícím nezprostředkovanou pěstounskou péči (neposuzuje se zvláštní zřetel jako nyní u nároku na odměnu pěstouna u prarodičů či praprarodičů svěřeného dítěte), nedokládají se příjmy – jde o jednoduchou, netestovanou dávku.

Zda je pěstounská péče zprostředkovaná či nezprostředkovaná se posuzuje **vůči každému svěřenému dítěti samostatně**. Mohou se vyskytnout kombinace, kdy je pěstoun zároveň zprostředkovaným i nezprostředkovaným pěstounem (vůči některým dětem je pěstounem zprostředkovaným s nárokem na odměnu pěstouna a vůči jiným dětem jde o osobu příbuznou nebo blízkou s nárokem na příspěvek při pěstounské péči).

Výše příspěvku při pěstounské péči (měsíčně, částky jsou v „čistém“):

- **2,3x životní minimum jednotlivce** za každé dítě (podle výše ŽM k prosinci 2021 = 8 878 Kč)
- **u prarodičů či praprarodičů svěřeného dítěte** (zákonná podpůrná vyživovací povinnost) ve výši **1,8x životní minimum jednotlivce** za každé vnuče/pravnouče (podle výše ŽM k prosinci 2021 = 6 948 Kč)
- **v případě péče o dítě závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II-IV 5,5x životní minimum jednotlivce** (podle výše ŽM k prosinci 2021 = 21 230 Kč)

---

této přípravy. Posuzuje se rovněž schopnost spolupráce s odborníky a s biologickou rodinou potenciálně svěřeného dítěte. Celý proces trvá od 6 měsíců do zhruba 1 roku. Pokud je rozhodnutí krajského úřadu kladné, jsou žadatelé zařazeni do evidence pro zprostředkování pěstounské péče a čekají až budou osloveni krajským úřadem, že byli vybráni jako vhodní náhradní pečovatelé pro konkrétní dítě. Na základě **oznámení o vhodnosti** se s dítětem a jeho situací seznamují, následně mohou podat návrh na svření dítěte do (před)pěstounské péče, o kterém rozhoduje soud.

	1 dítě	2 děti	3 děti	Dítě závislé na péči jiné osoby ve st. II-IV
Odměna pěstouna 2021 (prarodiče jen v případech zvláštního zřetele)	12 000 Kč „hrubého“ (8 880 Kč „čistého“ bez slev na dani)	18 000 Kč „hrubého“ (bez slev na dani 13 220 Kč „čistého“)	30 000 Kč „hrubého“ (bez slev na dani 22 200 Kč „čistého“)	30 000 Kč „hrubého“ (bez slev na dani 22 200 Kč „čistého“)
Příspěvek při pěstounské péči od 2022 – nezprostředkování pěstouni	2,3x ŽM 8 878 Kč	2x 2,3x ŽM 17 756 Kč	3x 2,3x ŽM 26 634 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč
Příspěvek při pěstounské péči od 2022 – prarodiče	1,8x ŽM 6 948 Kč	2x 1,8x ŽM 13 896 Kč	3x 1,8x ŽM 20 844 Kč	5,5x ŽM 21 230 Kč

POZOR - Z příspěvku při pěstounské péči se neodvádí sociální a zdravotní pojištění – ze strany OSPOD a doprovázejících organizací je třeba s pěstouny probrat, zda budou pojištěni, zejména zdravotně!!!

Zdravotní pojištění:

- Ze zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti či práce konané na dohody mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti – pokud je dosaženo příjmu, který zakládá účast na zdravotním pojištění).
- **Za určité skupiny osob je plátce ZP stát** - § 7 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění – jde např. o poživatele důchodů ze systému důchodového pojištění, osoby pobírající rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství, uchazeče o zaměstnání, osoby pobírající dávky v hmotné nouzi, osoby, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni II-IV a osoby, které o takové osoby pečují, osoby celodenně a řádně pečující o alespoň jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o 2 děti do 15 let věku atd.
- Pokud si nejste jisti, **ověřte u své zdravotní pojišťovny** + je třeba **nahlásit ZP** např. z titulu příspěvku na péči, resp. péče o osobu pobírající příspěvek na péči, péče o dítě do 7 let, resp. mn. 2 děti do 15 let atd.

Sociální pojištění

- Na rozdíl od zdravotního pojištění není povinné, lze jej případně také hradit dobrovolně, pokud pěstoun není pojištěn z důvodu výkonu zaměstnání, OSVČ DPP nebo DPČ apod. (viz § 5 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platné znění).
- **Náhradní doby pojištění** – § 5 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění = započítávají se do potřebné doby pro nárok na důchod, ačkoli se pojištění neodvádí + jde o doby vyloučené:
  - vedení v evidenci Úřadu práce České republiky jako uchazeč o zaměstnání po dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání;
  - osoby pečující osobně o dítě ve věku do 4 let,
  - osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II -IV,
  - poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně,
  - osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění trvání dočasné pracovní neschopnosti...., po dobu trvání podpůrčí doby u ošetřovného, dlouhodobého ošetřovného a u dávky otcovské poporodní péče a po dobu trvání podpůrčí doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem.

Příspěvek při pěstounské péči nepodléhá předpisům o dani z příjmu – nedaní se (ale také nelze z této dávky uplatňovat daňová zvýhodnění – tato lze uplatňovat z jiných příjmů, slevu na vyživované dítě v pěstounské péči může uplatnit i např. manžel – doporučujeme obrátit se na personální/účetní u zaměstnavatele a informovat se o možnostech).

Příspěvek při pěstounské péči se nezapočítává do rozhodného příjmu pro dávky státní sociální podpory, tj. nijak neovlivní nároky na zejména příspěvky na bydlení, přídavek na dítě (kde došlo od 1. 7. 2021 ke zvýšení a rozšíření nároku). Do příjmu rozhodného pro nárok na dávky pomoci v hmotné nouze se naopak započítává (stejně jako nyní odměna pěstouna).

Pobírání této dávky také nevylučuje (na rozdíl od odměny pěstouna) nárok na předčasný starobní důchod.

Pobírání příspěvku při pěstounské péči nevyklučuje zařazení do evidence Úřadu práce ČR pro zprostředkování zaměstnání a **pobírání podpory v nezaměstnanosti**.

Z příspěvku při pěstounské péči lze srážet exekuce (jsou-li nyní z odměny pěstouna sráženy exekuce je třeba řešit, jelikož nárok na odměnu pěstouna zaniká).

Od ledna 2022 má tedy nezprostředkovaný pěstoun nárok na:

- **příspěvek na úhradu potřeb dítěte v měsíční výši:**

- 4 950 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- 6 105 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- 6 985 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- 7 260 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč
Do 6 let	5 115	6 105	6 490	7 040
6 - 12 let	6 215	7 480	7 975	8 635
12 - 18 let	7 095	8 580	9 130	9 570
18 - 26 let	7 425	8 910	9 460	9 900

- **příspěvek při pěstounské péči v měsíční „čisté“ výši:**

- 8 878 Kč nebo v případě prarodičů 6 948 Kč měsíčně za 1 dítě
- 17 756 Kč nebo v případě prarodičů 13 896 Kč měsíčně za 2 děti
- 26 634 Kč nebo v případě prarodičů 20 844 Kč měsíčně za 3 děti
- 35 512 Kč nebo v případě prarodičů 27 792 Kč měsíčně za 4 děti
- v případě dětí závislých na pomoci jiné osoby ve stupni II, III nebo IV 21 230 Kč měsíčně za každé dítě (není rozhodné, zda jde o prarodiče či jiné osoby příbuzné nebo blízké)

- **k uvedeným dávkám si lze neomezeně (při)vydělávat, výše příjmu nemá na dávky pěstounské péče vliv,**

- ze zdanitelných příjmů (ze zaměstnání, služebního poměru, samostatné výdělečné činnosti, činnosti konané na základě DPČ nebo DPP) lze uplatňovat **slevy na dani**,

které se nyní uplatňují z odměny pěstouna – sleva za poplatníka ve výši 2 320 Kč měsíčně + daňová zvýhodnění na vyživované děti ve výši 1 267 Kč za 1. dítě, 1 860 Kč za 2. dítě, 2 320 Kč za 3. dítě atd.,

- **Ize pobírat dávky státní sociální podpory a příspěvek na péči, jsou-li splněné podmínky** (opakované dávky pěstounské péče se nezapočítávají do rozhodného příjmu pro nárok na dávky SSP),
- dále lze za splnění zákonných podmínek čerpat **důchod** z důchodového pojištění, včetně předčasného starobního důchodu, podporu v nezaměstnanosti.